

Γνώμες

Κοινωνικά Υπεύθυνη Επένδυση (ESG): Τι είναι και πώς την επιλέγουμε;

Newsroom 7 ώρες ago

Άρθρο του Καθηγητή Κωνσταντίνου Ζοπουνίδη* και της Υποψήφιας Δρ. Μαριάννας Εσκαντάρ*

Ο όρος επένδυση αναφέρεται σε δεσμεύσεις πόρων που πραγματοποιούνται με την ελπίδα ότι θα προκύψουν οφέλη σε μελλοντικές περιόδους.

Η αξιολόγηση των επενδύσεων αποτελεί μια πολύπλευρη διαδικασία ή οποία περιλαμβάνει την αναζήτηση νέων και περισσότερο επικερδών επενδυτικών προτάσεων, τη διερεύνηση των τεχνικών παραγόντων και παραγόντων σχετικών με το μάρκετινγκ για την πρόβλεψη των συνεπειών της αποδοχής μιας επένδυσης, καθώς και τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικών αναλύσεων για τον καθορισμό του πιθανού κέρδους κάθε επενδυτικής πρότασης (βλ. H. Bierman JR. & S. Smidt, Αποφάσεις Προϋπολογισμού Κεφαλαίου, Επιμέλεια, Κ. Ζοπουνίδης, Ε. Λιβάνης, Εκδ. Κλειδάριθμος, 2021).

Από την άλλη πλευρά, η κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση (ΚΥΕ), αφορά τις επενδύσεις σε επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη εκτός από τα χρηματοοικονομικά κριτήρια, και άλλα κριτήρια, περιβαλλοντικά, κοινωνικά, διακυβέρνησης (Environmental, Social, Governance, **ESG**). Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, η απόδοση των κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων είναι συγκρίσιμη, αν όχι ελαφρώς καλύτερη, από εκείνη των παραδοσιακών επενδύσεων.

Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης, Καθηγητής, Ακαδημαϊκός (Βασιλική Ακαδημία Οικονομικών & Χρηματοοικονομικών – Βασιλική Ευρωπαϊκή Ακαδημία των Διδασκτόρων – Επίτιμος Δρ. ΑΠΘ – Πολυτεχνείο Κρήτης & Audencia Business School, France)

Κοινωνικά Υπεύθυνη Επένδυση

Η διαδικασία της κοινωνικά υπεύθυνης επένδυσης είναι κατά κάποιο τρόπο μια εφαρμογή στον τομέα των χρηματοοικονομικών της έννοιας της αειφόρου ανάπτυξης. Συνίσταται στην επιλογή επένδυσης σε επιχειρήσεις που λαμβάνουν υπόψη τις έννοιες που δεν είναι μόνο χρηματοοικονομικές αλλά και κοινωνικής, περιβαλλοντικής και διακυβερνητικής φύσης. Καθώς η έννοια της ΚΥΕ είναι σχετικά νέα, παρατηρείται πολλαπλασιασμός των συνωνύμων ως προς την ονομασία της. Έτσι, μπορεί να ακουστεί: «ηθική», «βιώσιμη», «πράσινη». Ενώ η ορολογία δεν είναι πάντα η ίδια, η έννοια και ο στόχος της ΚΥΕ είναι ουσιαστικά οι ίδιοι.

- Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για την εφαρμογή υπεύθυνων επενδυτικών πρακτικών. Οι πιο συνηθισμένες είναι:
Ελέγξτε τις επιχειρήσεις πριν αγοράσετε τις μετοχές τους. Ο επενδυτής

καθορίζει το λόγο εισαγωγής ή αποκλεισμού σύμφωνα με μια σειρά κριτηρίων. Για παράδειγμα, θα επιλεγούν επιχειρήσεις με το καλύτερο περιβαλλοντικό ρεκόρ σε μια δεδομένη βιομηχανία. Αντίθετα, αποκλείονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς του καπνού, των όπλων και της πυρηνικής ενέργειας.

- Ενσωμάτωση μεγάλου αριθμού παραγόντων **ESG** στην αξιολόγηση της επιχείρησης. Αυτή η πρακτική παρέχει καλύτερη γνώση της επιχείρησης και καθοδηγεί την προσέγγιση ΚΥΕ στην επιλογή μετοχών.
- Χρησιμοποίηση της δύναμης των μετόχων για τη δυναμική αλλαγή των πραγμάτων. Η ΚΥΕ δεν σταματά με την επιλογή μετοχών. Μετά την αγορά, ο επενδυτής ΚΥΕ θα χρησιμοποιήσει τη δύναμη του μετόχου για να ενθαρρύνει την επιχείρηση να βελτιώσει περαιτέρω τον ισολογισμό του τρίπτυχου ESG. Αυτό ονομάζεται υπεύθυνος μέτοχος.
- Επενδύστε διαφορετικά, είτε πραγματοποιώντας στοχευμένες επενδύσεις που συνήθως έχουν περιβαλλοντικό, κοινωνικό ή/και διακυβερνητικό σκοπό, επιπλέον του χρηματοοικονομικού σκοπού.

Μαριάννα Εσκαντάρ, Υποψήφια Διδάκτορας (Μέλος του Financial Engineering Laboratory – Πολυτεχνείο Κρήτης)

Τα κριτήρια ESG

Σε σχέση με την παραδοσιακή επένδυση τα κριτήρια της ΚΥΕ είναι περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβέρνησης. Για καθένα από αυτούς τους πυλώνες, διακρίνεται μια ολόκληρη σειρά υποκριτηρίων. Για το περιβάλλον μπορεί να είναι:

- Εκπομπές CO₂,

- Επικίνδυνα απόβλητα,
- Διαχείριση πόρων,
- Κλιματικός κίνδυνος.

Ο κοινωνικός πυλώνας λαμβάνει υπόψη:

- Πολιτική που εξασφαλίζει το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- Εξέλιξη σταδιοδρομίας εργαζομένων,
- Συνθήκες εργασίας,
- Υγεία και ασφάλεια,
- Πολιτική ίσης μεταχείρισης εργαζομένων.
- Ευθύνη πελάτη και προϊόντος

Τέλος, η διακυβέρνηση καλύπτει θέματα όπως:

- Ανθρώπινα δικαιώματα,
- Διαφθορά,
- Αποζημίωση στελεχών,
- Εσωτερικός έλεγχος,
- Ανεξαρτησία των ελεγκτών,
- Σεβασμός των δικαιωμάτων των μετόχων.

Για την αξιολόγηση της ΚΥΕ των επιχειρήσεων, κάθε δομή διαθέτει τη δική της μεθοδολογία. Κοινωνικοί ισολογισμοί, ετήσιες εκθέσεις, ερωτηματολόγια, μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεντεύξεις με στελέχη της διεύθυνσης, εκπροσώπους του προσωπικού ή των συνδικάτων, όλες αποτελούν πηγές πληροφοριών. Ανάλογα με τον τύπο των κεφαλαίων επένδυσης στα οποία είναι ενσωματωμένες οι επιχειρήσεις, οι οργανισμοί αξιολόγησης θα λάβουν υπόψη στοιχεία με την αειφόρα ανάπτυξη, την κοινωνική ευθύνη ή τις μεθόδους διακυβέρνησης. Δύο πρόσφατες έρευνες δημοσιεύθηκαν στον Οικονομικό Ταχυδρόμο με θέμα την πολυκριτήρια αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων επιχειρήσεων με χαρακτηριστικά ESG.

1. Κ. Ζοπουνίδης, Μ. Δούμπος, Μ. Εσκαντάρ et al., Πολυκριτήρια αξιολόγηση χρηματοοικονομικών επιδόσεων επιχειρήσεων με χαρακτηριστικά ESG, 23/05/2021.

Στρατηγικές των ΚΥΕ

Μεταξύ των στρατηγικών, είναι δυνατόν να διακρίνουμε:

- Την προσέγγιση «best in class», που συνίσταται στην επιλογή των καλύτερων επιχειρήσεων σε κάθε τομέα χωρίς να αποκλείεται καμία.
- Τον αποκλεισμό, ο οποίος συνίσταται στο να αποκλείονται από τις επενδυτικές ευκαιρίες οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν ελάχιστα κοινωνικο-περιβαλλοντικά κριτήρια. Μπορεί να είναι τομεακοί αποκλεισμοί (αλκοόλ, καπνός, όπλα, πυρηνικά, κλπ.) ή ακόμη και κανονιστικοί αποκλεισμοί (μη συμμόρφωση ή μη επικύρωση διεθνών συνθηκών και συμβάσεων).
- Η δέσμευση των μετόχων, που συνίσταται στην επιρροή επιχειρήσεων χρησιμοποιώντας τα δικαιώματα των μετόχων, προκειμένου να τις ωθήσουν να βελτιώσουν τις πρακτικές ESG.
- Η θεματική προσέγγιση που συνίσταται στην επένδυση σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς που συνδέονται με την αειφόρο ανάπτυξη (κλιματική αλλαγή, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, νερό, κλπ).
- Επένδυση επιπτώσεων, που αποτελείται από επενδύσεις σε επιχειρήσεις, συχνά μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ο οποίες επιδιώκουν να δημιουργήσουν μετρήσιμες κοινωνικές ή περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Συμπερασματικά, η ΚΥΕ αποκτά όλο και περισσότερη σημασία στις συνολικές επενδύσεις ανά τον κόσμο και αυτό οδηγεί τη χρηματοοικονομική κοινότητα σε νέες δομές λειτουργίας. Έτσι εμφανίζονται:

- Οργανισμοί αξιολόγησης μη χρηματοοικονομικών δεδομένων,
- «Ηθικοί» χρηματιστηριακοί δείκτες,
- Οργανισμοί προώθησης των ΚΥΕ,
- Οργανισμοί έρευνας για τις ΚΥΕ,
- Παρατηρητήρια για τις ΚΥΕ και τα **κριτήρια ESG**,

- Έδρες για τη βιώσιμη χρηματοοικονομική και υπεύθυνη επένδυση.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η παραδοσιακή επένδυση μπορεί να φανεί χρήσιμη με όλη την εργαλειοθήκη που κατέχει ως προς την αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων και της συνεργασίας της με ποσοτικές μεθόδους εκτίμησης (για παράδειγμα, πολυκριτήρια υποστήριξη αποφάσεων, βλ. Μ. Δούμπος, Κ. Ζοπουνίδης, Πολυκριτήρια Υποστήριξη Αποφάσεων σε Επιχειρήσεις & Οργανισμούς, Εκδόσεις Αλέξανδρος ΙΚΕ, 2021).

****Ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης είναι Ακαδημαϊκός (Βασιλική Ακαδημία Οικονομικών & Χρηματοοικονομικών – Βασιλική Ευρωπαϊκή Ακαδημία των Διδασκτόρων – Επίτιμος Δρ. ΑΠΘ – Πολυτεχνείο Κρήτης & Audencia Business School, France)***

****Η Μαριάννα Εσκαντάρ είναι Υποψήφια Διδάκτορας (Μέλος του Financial Engineering Laboratory – Πολυτεχνείο Κρήτης)***

Διαβάστε επίσης:

Ποιοι είναι οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ

Όμιλος ΗΡΑΚΛΗΣ: Ενισχύει με τεχνολογικό εξοπλισμό τη Φοιτητική Ομάδα Κένταυρος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΤΕΡΝΑ: Εξασφάλισε 3 νέα έργα ενεργειακών υποδομών άνω των 60 εκατ.

Mondelēz International: Το deal των 2 δισ. για την εξαγορά της Chipita

In this article: top, Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, ESG, κριτήρια ESG

Διαβάστε Επίσης...